

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Ηράκλειο, 1 - 3 - 2022

Αρ. πρωτ.: οικ. 83

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ
ΑΠΟΦ.ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/2021

Ταχ. Δ/ση: Πλατεία Κουντουριώτη
Τ.Κ. : 71202 Ηράκλειο
Πληρ.: Κ. Παραγκαμιάν
email: k.paragamian@gmail.com

Προς: Συντονίστρια Αποκεντρωμένης
Διοίκησης Κρήτης
κα Μαρία Κοζυράκη

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Η Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης για τη νήσο Χρυσή

Έχοντας υπόψη τα κάτωθι:

I. Θεσμικό Πλαίσιο Προστασίας της περιοχής

1. Το γεγονός ότι η νήσος Χρυσή έχει τεθεί υπό αυστηρό καθεστώς προστασίας λόγω των φυσικών της χαρακτηριστικών, της σπάνιας χλωρίδας και του αρχαιολογικού της ενδιαφέροντος. Η νήσος Χρυσή προστατεύεται διαχρονικά από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς είναι:

i) Αρχαιολογικός χώρος [Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α/Φ31/24456/1834π.ε./5.5.1976 (ΦΕΚ699/Β/26.5.1976) «Περί χαρακτηρισμού περιοχών της Ανατολικής Κρήτης ως Αρχαιολογικών χώρων», όπως διορθώθηκε με την υπ' αρ. ΦΕΚ 112/Β'/10.02.1978 «Διόρθωση σφάλματος»].

ii) Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους [ΥΑ 9597/12.09.1970 (ΦΕΚ 666/Β/23.09.1970) «Περί χαρακτηρισμού τόπων ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» όπως συμπληρώθηκε με την Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/8607/2735/28.12.1981 «Κήρυξη Χρυσής Νήσου (Γαϊδουρονήσι) Ιεράπετρας ως τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους»].

iii) Καταφύγιο Θηραμάτων - Καταφύγιο Άγριας Ζωής [Υ.Α.166135/13.09.1983 (ΦΕΚ 562/Β/27.09.1983) «Ίδρυση μόνιμου καταφυγίου θηραμάτων στο νησί «Χρυσή» ή «Γαϊδουρονήσι» περιοχής Δήμου Ιεράπετρας»] με τις απαγορεύσεις και τις δυνατότητες που ορίζονται στην ενότητα 4.3: Καταφύγια Άγριας Ζωής (Wildlife refuges) του άρθ.5 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

iv) Οικότοπος προτεραιότητας «Παράκτιες αμμοθίνες με είδη κέδρων» (2250). Συγκεκριμένα στις αμμοθίνες της νήσου Χρυσή υπάρχουν συστάδες αρκεύθων (*Juniperus oxycedrus* subsp. *macrocarpa*) καθώς επίσης και μικτές λόχμες από *Juniperus oxycedrus* subsp. *macrocarpa* και *Juniperus phoenicea* που δεν είναι κοινές στην Ελλάδα. Οι «Παράκτιες αμμοθίνες με είδη Κέδρων» και οι ψευδοστεππικές εκτάσεις αποτελούν οικότοπο προτεραιότητας (2250*), σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (οδηγία ΕΟΚ 92/43) η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ 33318/3028/11-12-1998 (ΦΕΚ 1289/Β/28-12-98) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» και την ΚΥΑ Η.Π. 14849/853/Ε103/4-4-2008 (ΦΕΚ 645/Β/11-4-08) «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Σύμφωνα με τον αναθεωρημένο εθνικό κατάλογο των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου "Natura 2000", ο οποίος θεσμοθετήθηκε με την υπ' αριθμ. 50743 ΚΥΑ (ΦΕΚ 4432B/15-12-2017), η νήσος Χρυσή μαζί με το γειτονικό Μικρονήσι αποτελούν **οικότοπο Ειδικής Διατήρησης - μεγαλύτερη από την έκταση της χρήσης** διότι περιλαμβάνει και το μικρό νησί- **του δικτύου Natura 2000 με κωδικό αριθμό GR4320003** που προστατεύεται σε Εθνικό, Περιφερειακό και Διεθνές επίπεδο. Αποτελεί «...**περιοχή με μεγάλη αισθητική αξία ...και περιλαμβάνει ένα σπάνιο συνδυασμό οικοσυστημάτων, που αποτελούν βιοτόπους για αρκετά ενδημικά είδη**».

ν) Θεωρείται, με βάση το **Δασικό νόμο 998/1979** [ΦΕΚ 289/Α/29.12.1979], όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, **Δάσος αμμοθίνας και δασική έκταση (ΔΔ) ανέκαθεν και συνολικά για όλη την έκταση των νήσων Χρυσή και Μικρονήσι, όπως αποτυπώνεται στον αναρτημένο Δασικό Χάρτη της Π.Ε. Λασιθίου**. Η προστασία αυτή **επεκτείνεται** και λόγω των φυσιογραφικών χαρακτηριστικών του οικοτόπου της βραχονησίδας αυτής **και εντός των ζωνών αιγιαλού**, όπου παρατηρείται και ολοφυτική βλάστηση [Σχετικό το υπ' αρ. 902/07.04.2011 έγγραφο της Δ/νσης Δασών Ν. Λασιθίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης].

νι) **Αναδασωτέα περιοχή** [αριθ. 2576/08.10.2001 Απόφαση Γ.Γ.Π.Κ. (ΦΕΚ 896/Δ'/22.10.2001) «Κήρυξη αναδασωτέας των Νήσων Χρυσής (Γαϊδουρονήσι) και Μικρονήσι, περιφέρειας Δήμου Ιεράπετρας, Νομού Λασιθίου»] και τελούν υπό πλήρη προστασία.

Η απόφαση αυτή: **α.είχε ως σκοπό τη διατήρηση του δασικού χαρακτήρα αυτών, την προστασία, βελτίωση και επέκταση της υπάρχουσας βλάστησης και τον αποκλεισμό της διάθεσης των εκτάσεων αυτών για άλλη χρήση, β.λήφθηκε σε συνδυασμό με την αστυνομική διάταξη από 7.7.1938 (ΦΕΚ 210/Β/24.9.1938) περί απαγορεύσεως των ζώων σε αρχαιολογικούς χώρους**. Η εν θέματι απόφαση προσβλήθηκε με αίτηση ακυρώσεως η οποία απορρίφθηκε με την 292/2009 απόφαση Δικαστηρίου (πρβλ. και την ΣτΕ 2346/2009).

vii) Στη νήσο Χρυσή **έχει απαγορευτεί η βοσκή αιγών, προβάτων και μεγάλων ζώων** [αριθμ. 2717/ΔΑΔ 10/19.10.1983 Απαγορευτική Διάταξη Βοσκής της Δ/νσης Δασών Λασιθίου για τη Νήσο Χρυσή] και η **υλοτομία δασικών θάμνων και δένδρων** στα οποία περιλαμβάνονται και είδη φυόμενα στη νήσο Χρυσή. (αρ. 3784/08-11-2016 [ΑΔΑ:6ΦΒΘΟΡ1Θ-Χ7Σ] Απόφαση Δ/νσης Δασών Λασιθίου).

viii) Η «**Αλυκή Χρυσής**» **προστατεύεται ως μικρός νησιωτικός υγρότοπος** και έχει ενταχθεί με κωδικό Y432HRY001 στον κατάλογο που εγκρίθηκε με το Π.Δ. 229/2012 (ΦΕΚ ΑΑΠ 229/19.06.2012) «**Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν**». Έτσι, σύμφωνα με τα άρθρα 2-5, καθορίζονται όροι και περιορισμοί για την προστασία και την ανάδειξη της Αλυκής Χρυσής, επιτρέπονται δραστηριότητες που στοχεύουν στην διατήρηση και ανάδειξη των υγροτόπων, εφόσον τηρείται η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ενώ στις δραστηριότητες που απαγορεύονται συμπεριλαμβάνονται η διάνοιξη οδικού δικτύου, οι εκχερσώσεις της φυσικής βλάστησης, η απόρριψη στερεών και υγρών αποβλήτων, η εισαγωγή ξενικών ειδών πανίδας και χλωρίδας, η βόσκηση και παρεμβάσεις που αλλοιώνουν το τοπίο.

ix) **Για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού λειτουργίας της νήσου Χρυσή έχει εκδοθεί και ισχύει η αριθ. 2548 Π.Ε. 10.3.2016 [ΦΕΚ 1655/Β'/10.06.2016] Απόφαση Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης**, με την οποία καταργείται η προηγούμενη σχετική απόφαση (ΦΕΚ 1678/Β'/2015). Έχει επίσης τροποποιηθεί μερικώς από το ΣτΕ αλλά όχι με νέο ΦΕΚ

x) Με την αριθ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68092/2152/16-7-2021 (ΦΕΚ 3723/Β'/12-08-2021) απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «**Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας 2250 *Θίνες των παραλίων με Juniperus spp.**», εγκρίνεται η υλοποίηση μίας σειράς προτεινόμενων δράσεων και μέτρων, για χρονικό διάστημα έξι ετών, με σκοπό τη βελτίωση της σημερινής κατάστασης διατήρησης (ΚΔ) του οικοτόπου 2250* και την εξασφάλιση και διατήρηση της κατάστασης αυτής σε βαθμό ικανοποιητικό καθώς και την αποκατάσταση της δομής και των

λειτουργιών του οικοτόπου στην Ελλάδα. **Μία από τις περιοχές εφαρμογής των επιμέρους δράσεων είναι η νήσος Χρυσή.**

κί) Για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των σημαντικών τύπων οικοτόπων και πληθυσμών ειδών χλωρίδας και πανίδας της Νήσου Χρυσή (μέσω της θεσμοθέτησης ειδικών όρων και περιορισμών - διαδικασιών και μέτρων- κατά ζώνες) με απώτερο σκοπό την εξασφάλιση της αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπου και φύσης στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, εκδόθηκε η αριθ. οίκ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 ΚΥΑ «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση του Σχεδίου Δράσης» η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 617/Δ'/17.09.2021. Πεδίο εφαρμογής της εν λόγω απόφασης είναι η περιοχή που περιλαμβάνει τις νησίδες Χρυσή και Μικρονήσι του Δήμου Ιεράπετρας, Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου της Περιφέρειας Κρήτης. Καθορίστηκαν τέσσερις (4) Ζώνες [Α1, Α2, Β & Γ] και τέθηκαν γενικοί και ειδικοί όροι και περιορισμοί εντός των ζωνών προστασίας.

Επιπρόσθετα, εγκρίθηκε το Σχέδιο Δράσης της Νήσου Χρυσής με το οποίο: α) εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας για τη διατήρηση των αντικειμένων που προστατεύονται, β) προσδιορίζονται αναλυτικά οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την υλοποίηση των έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται και γ) εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, στόχοι και το κόστος υλοποίησής τους, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησης, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης και οι φορείς εφαρμογής τους.

Τέλος, για το σκοπό της παρακολούθησης και εποπτείας της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης προβλέπεται η σύσταση **ειδικής Επιτροπής** [ΑΔΑ:64ΡΧΟΡ1Θ-296].

2. Λοιπή νομοθεσία/νομολογία προστασίας της περιοχής

Ενδεικτικά αναφέρονται:

1. Το Ν.Δ. 86/1969 (ΦΕΚ Α'7), «*Δασικός Κώδικς*», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
2. Το Π.Δ. 67/1981 (ΦΕΚ 23/Α'/1981), «*Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος, και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών*», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα.
3. Το Π.Δ. 80/1990 (ΦΕΚ 40/Α'/1990), «*Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας*».
4. Το Π.Δ. 148/2009 (ΦΕΚ 190/Α'/29-09-2009), «*Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Απριλίου 2004, όπως ισχύει*», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
5. Ο ν. 5351/28-3-32 (ΦΕΚ-93 Α'), «*Περί τροποποιήσεων και προσθηκών εις τον Νόμον ΒΧΜς' "περί αρχαιοτήτων"*»- Κωδικοποίηση Π.Δ. 9/24-8-32, (ΦΕΚ 275/Α'/1932) «*Περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του Νόμ. 5351 ως και των εν ισχύι σχετικών διατάξεων των Νόμ. ΒΧΜΣΤ', 2447, 491, 4823 και του Ν.Δ. της 12/16 Ιουν. 1926 εις έν ενιαίον κείμενον Νόμου, φέρον τον αριθ. 5351 και τον τίτλον "περί αρχαιοτήτων"*», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
6. Ο ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289/Α') «*Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας*», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
7. Ο ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α'/1986), «*Για την προστασία του περιβάλλοντος*», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
8. Ο ν. 2204/94 (ΦΕΚ 59 Α'/15-4-1994), «*Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα*» (in situ/ex situ διατήρηση αυτοφυών).

9. Ο ν. 2664/3-12-98 (ΦΕΚ 275/Α'/1998), «Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
10. Ο ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» [ΦΕΚ 285/Α'/2001], όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, με πιο σημαντικά να αναφερθούν τα άρθρα 2, 4 και 5, 7 (παρ. 7), 13, 14 και 27 (παρ.2).
11. Ο ν.3028/2002 (ΦΕΚ 153/Α'/2002), «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
12. Ο ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α'/31-3-2011, άρθρο 13 παρ. 3 & 4. «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει».
13. Ο ν. 4014/2011 (ΦΕΚ 209/Α'/21.09.11), «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και ειδικότερα το άρθρο 20 αυτού.
14. Ο ν. 4042/2012 (ΦΕΚ 24/Α'/2012), «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος- Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
15. Ο ν. 4280/2014 (ΦΕΚ 159/Α'/08-08-2014), «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών - Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
16. Ο ν. 4256/2014 (ΦΕΚ 92/Α'/14.04.2014) «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και ειδικότερα όσα ορίζονται στο άρθρο 12 (παρ. 5) αυτού. Ο εν θέματι νόμος αναθεώρησε το θεσμικό πλαίσιο για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής. Οδηγίες και διευκρινίσεις, για την ομοιομορφή εφαρμογή του νόμου από τις Λιμενικές Αρχές της χώρας, δόθηκαν από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου με την υπ' αριθμ. 3342.2.1/01/2014 [ΑΔΑ: ΒΙΟΒΟΠ-ΦΧΓ] Εγκύκλιο.
17. Ο ν. 4519/2018 (ΦΕΚ 25/Α/20-02-2018), «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
18. Ο ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α'/7.5.2020), «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/6925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
19. Η αριθμ. ΥΠΕΝΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/21.02.2022 [ΦΕΚ 841/Β'/24-02-2022] «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οίκ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης "Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012-Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 1 του ν.4014/21.9.2011 (Α'209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει"» (Β'2471)» - Η αριθ. 1958/2012 (ΦΕΚ 21/Β'/2012) Απόφαση Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/2011 (Φ.Ε.Κ. Α'209/2011)», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
20. Η 47458/ΕΞ2020/20 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1864/Β'/15.05.2020), «Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών».

Ειδικότερα το άρθρο 9 αυτής και το Παράρτημα 1 στο οποίο ενσωματώνεται η ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/ 202547/138776/4298/2358/7-5-2020 «Καθορισμός αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων ανά την επικράτεια που εξαιρούνται της παραχώρησης της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου

της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού για την άσκηση δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους λουόμενους ή την αναψυχή του κοινού κατά τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2971/2001, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4607/2019 (ΦΕΚ 65/Α'/24-04-2019)» απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Στις εν λόγω εξαιρέσεις συμπεριλαμβάνεται η νήσος Χρυσή (ΦΕΚ 1864/2020, σελ.19202), ήτοι ορίζεται προσωρινή απαγόρευση εκμίσθωσης των δύο παραλιών της νήσου μέχρι και το τέλος του έτους 2022.

21. Η υπ' αριθ. 176958/5671/27.7.1985 διαταγή του Υπ. Γεωργίας «Κανονισμοί λειτουργίας χώρων αναψυχής, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης».
22. Η υπ' αριθ. 66102/970/23.2.1995 (ΦΕΚ 170/Β'/1995) απόφαση Υπ. Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της χώρας», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
23. Η οίκ. 114218/97 (ΦΕΚ 1016/Β'/1997) ΚΥΑ «Κατάρτιση πλαισίου Προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
24. Η ΥΠ.ΕΜΠ.ΝΑΥΤ. 3131.1/07/97 (ΦΕΚ 1136Β) «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Λιμένος με αριθ. 17 "Για τις λεμβουχικές εργασίες"» και η αριθμ. 2133.1/76490/2018/18 (ΦΕΚ 4931/Β'/05-11-2018-Διορθ.σφαλμ. Στο ΦΕΚ 5601/Β/13-12-18) «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες»», όπως ισχύει.
25. Η αριθ. 4852/30-09-2009 (ΦΕΚ 530/ΑΑΠ/19-10-2009) Απόφαση Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου – Γ.Π.Σ.(πρώην ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Ιεράπετρας Νομού Λασιθίου».
26. Η αριθ. 151344/165/18-01-2017 (ΦΕΚ 206/Β'/2017) «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών - πεζοπορικών μονοπατιών» Απόφαση Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
27. Η αριθμ. Υ1γ/ΓΠ/οικ.47829/17 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2161 Β/23-6-2017) «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων / ποτών και άλλες διατάξεις» σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Α.Ν. 2520/1940 «Περί υγειονομικών διατάξεων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
28. Η αριθ. οικ.146896/14 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2878 Β/27-10-2014-Διορθ.σφαλμ. Στο ΦΕΚ 3142 Β/21-11-14) «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
29. Η αρ. Ε.Γ.: οικ. 896/21-12-2017 ΥΑ «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων», όπως ισχύει.

II. Μελέτες για την προστασία της νήσου Χρυσή και λοιπές εκθέσεις

i. Παραγκαμιάν Κ., Εργαστήριο Χερσαίας Οικολογίας, (1996), **Μελέτη για την οικολογική διαχείριση της νήσου Χρυσής (Γαϊδουρονήσι)**, ΜΦΙΚ, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Τα προβλήματα που αναδεικνύονται στη μελέτη αφορούν στην υποβάθμιση των αμμοθινών, στις μη επαρκείς υποδομές, στις παράνομες κατασκευές/παραπήγματα, στη ρύπανση ως συνέπεια της ανθρώπινης δραστηριότητας στο νησί, στη βόσκηση, στην εισαγωγή ξενικών ειδών, στη συλλογή φυτών-κοχυλιών-απολιθωμάτων, στο κυνήγι, στους παράγοντες που δύναται να αποτελούν εστίες πυρκαγιάς κλπ. Η εν θέματι μελέτη προτείνει αναλυτικό Σχέδιο Διαχείρισης για τη νήσο Χρυσή καθώς και μέτρα εφαρμογής και παρακολούθησής του- μεταξύ των οποίων είναι η αναγκαιότητα να συνταχθεί και να θεσμοθετηθεί Κανονισμός Λειτουργίας για τη νήσο Χρυσή καθώς και να συσταθεί Φορέας Διαχείρισης όπως επίσης-και μέτρα διαχείρισης.

ii. Πρόγραμμα LIFE-JUNICOAST (Χανιά, 2010) με τίτλο «Δράσεις για την προστασία των παράκτιων αμμοθινών με είδη *Juniperus* στην Κρήτη και στο Νότιο Αιγαίο (Ελλάδα)».

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ) σε συνεργασία με το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης (ΠΤΑ) και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, μέσω των Διευθύνσεων Δασών Χανίων και Λασιθίου.

Οι κύριες πιέσεις και απειλές που αναφέρθηκαν στα συμπεράσματα του JUNICOAST σχετίζονται με τη περιορισμένη φυσική αναγέννηση, τον τουρισμό, την έλλειψη ευαισθητοποίησης του κοινού, τα στερεά απορρίμματα (λόγω της έλλειψης επαρκών εγκαταστάσεων υγιεινής), τη πυρκαγιά, τη βόσκηση, τη κοπή ξυλείας, τη συλλογή κογχυλιών, το παράνομο κυνήγι κατά τους χειμερινούς μήνες, την εισαγωγή ξενικών ειδών και την κλιματική αλλαγή.

Τα δε συμπεράσματα του Προγράμματος για τη Κρήτη επισημαίνουν ότι οι όποιες προτεινόμενες στη μελέτη δράσεις θα πρέπει να στοχεύουν στην υποστήριξη του οικοτόπου να εγκατασταθεί σταθερά και να περιοριστούν οι σύγχρονοι τύπου πιέσεις όπως ο τουρισμός κλπ. Οι όποιες προσπάθειες θα γίνουν αφορούν όχι στην επαναφορά του οικοτόπου αλλά στη προστασία διατήρησης του οικοτόπου και εάν είναι εφικτό εξάπλωσής του.

iii. «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Νήσου Χρυσής», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, Μάρτιος 2015.

Στην εν λόγω μελέτη αναλύονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Χρυσή, τα οποία είναι έντονα σε σχέση με την σπανιότητα και την μεγάλη φυσική της αξία. Επισημαίνονται, μεταξύ άλλων:

α. Σχετικά με τους αρκεύθους:

i) Τα ήδη εφαρμοζόμενα μέτρα (πχ. περιφράξεις, μονοπάτια) κρίνονται ανεπαρκή για την προστασία και διατήρηση του οικοτόπου 2250*, εξαιτίας της ανθρώπινης πίεσης. Η περαιτέρω υποβάθμιση των αρκεύθων είναι εμφανής (κατασκήνωση, χρήση των ριζών ως καύσιμη ύλη, πέρασμα οχημάτων, κλπ). Επιπρόσθετα η άμμος σε πολλά σημεία έχει υποχωρήσει αισθητά (αποκάλυψη των ριζών των αρκεύθων)».

ii) Το αρκευθόδασος αποτελεί το τουριστικό αλλά και το επιστημονικό ενδιαφέρον του νησιού.

iii) Η υποβάθμιση του οικοτόπου 2250* είναι εμφανής λόγω της ανθρώπινης πίεσης ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών που έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη αναβλάστησης των αρκεύθων (ελάχιστη ύπαρξη νεαρών δάνδρων). Αθροιστικό κρίνεται και το ζήτημα της διείδυσης και εξάπλωσης της τραχείας πεύκης όπου προκαλεί εμφανή πίεση εντός του οικοτόπου. Εξαιτίας όλων των παραπάνω είναι αναγκαίο να παρθούν αποτελεσματικά μέτρα διαχείρισης και προστασίας του οικοτόπου.

iv) Ειδικά ο οικοτόπος προτεραιότητας της παράλιας Αρκεύθου παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα, τόσο σε ξήρανση αλλά τοπικά και σε αναγέννηση.

v) Η κακομεταχείριση ή ακόμη χειρότερα η εξαφάνιση τμήματος της βλάστησης ή και μέρους της άμμου προκαλούν έντονες διαβρωτικές διαδικασίες με επακόλουθο την υποβάθμιση και τελικά την ταυτόχρονη εξαφάνιση των φυτών και της άμμου.

β. Η κατάσταση του οικοτόπου 6220* είναι υποβαθμισμένη (τουλάχιστον στην περιοχή όπου κινήθηκε η ομάδα) εξαιτίας της χρόνιας βόσκησης.

γ. Εργα υποδομής νόμιμα δεν υπάρχουν στην περιοχή. Οι υπάρχοντες οδοί και μονοπάτια είναι αυθαίρετα χαραγμένα με βάση τις πρόσκαιρες λειτουργικές αναγκαιότητες του καλοκαιριού

δ. Υπάρχουν δύο προβλήτες, και οι δύο χωρίς άδεια λειτουργίας. Η μία στα ΒΔ είναι ευάλωτη στο βοριά και έχει περιορισμένη χρήση από μικρά πλοία. Αυτή στου Βουγιού Μάτι χρησιμοποιείται κυρίως αλλά δεν πληροί τις προϋποθέσεις ασφαλούς πρόσδεσης σκαφών και πλοιαρίων, έτσι το Λιμεναρχείο δεν χορηγεί άδεια πρόσδεσης και οι επιβάτες αποβιβάζονται με καθεστώς ίδιας ευθύνης. Για το θέμα υπάρχουν επανειλημμένες αναφορές του Συνηγόρου του πολίτη (πχ έγγραφο 12/12/2014). Έτσι ο Δήμος Ιεράπετρας έχει ξεκινήσει διαδικασίες για να υπάρξει μελέτη ελλιμενισμού.

ε. Αρκετές δεκάδες πρόχειρων αυθαίρετων κατασκευών διαμονής υπάρχουν ακόμη σκόρπια στο νησί και έχει γίνει προσπάθεια απομάκρυνσής τους.

στ. «Με την 2/12/1983 απόφαση της Διεύθυνσης Δασών Λασιθίου, απαγορεύτηκε η βόσκηση στο νησί από αιγοπρόβατα σχεδόν ποτέ όμως δεν έπαψαν να φέρνουν πρόβατα...Επίσης υπάρχουν μερικά κατοικίδια σκυλιά, κυρίως το καλοκαίρι. Γάτες μάλλον δεν υπάρχουν πλέον».

ζ. Η παρουσία του νεοφερμένου Φασιανού δείχνει προβληματική και το είδος πρέπει να απομακρυνθεί.

η. Οι πρόχειρες κατασκευές διαμονής που υπάρχουν στο νησί είναι παράνομες και δημιουργούν προβλήματα στο φυσικό περιβάλλον (υποβάθμιση αμμοθινών, εστίες φωτιάς, ρύπανση, κλπ). Η υποδομή τους, δεν είναι επαρκής και δημιουργούν άμεσα και έμμεσα προβλήματα στο φυσικό περιβάλλον. Τα υλικά κατασκευής τους δεν εναρμονίζονται με το περιβάλλον. Οι δύο καντίνες, ενοικιαζόμενες σε ιδιώτες συγκεντρώνουν σχεδόν όλους τους επισκέπτες. Είναι μαζί με την ενοικίαση καθισμάτων ηλιοθεραπείας, οι μόνες οικονομικές δραστηριότητες πάνω στο νησί. Οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να εναρμονιστούν πλήρως σε πρότυπα αειφορίας.

θ. Η συνεχής διέλευση και δραστηριότητα των τουριστών στις παραλίες θέτουν σε κίνδυνο την επιβίωση πολλών αμμόφιλων φυτών, όπως ο κρίνος της θάλασσας (*Pancratium maritimum*), το λευκό ζυγόφυλο, το μονοπέταλο λιμονιάστρο, τη σιληνή, την ανωνίδα (*Ononis natrix*), που βασίζονται σε εύθραυστες ισορροπίες που δημιουργούν τα φυτά με το άμεσο αμμώδες περιβάλλον τους.

Η μελέτη καταδεικνύει τα σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα τα οποία συνοπτικά αφορούν σε: **i)** Παρουσία ξενικών ειδών χλωρίδας και πανίδας, **ii)** Ο αριθμός επισκεπτών που παραμένουν και τη νύχτα στο νησί, **iii)** Ο τρόπος διαχείρισης των σκουπιδιών, **iv)** Οι ημιμόνιμες και σχεδόν μόνιμες κατασκευές, διάσπαρτες στο νησί, **v)** Η συχνή χρήση οχημάτων και ο υπερβολικός αριθμός αυτοσχέδιων δρόμων (τουλάχιστον 26 χλμ σύμφωνα με επισκόπηση πρόσφατων αεροφωτογραφιών) που διανοίχθηκαν από αυτά με επιπτώσεις και στον οικότοπο προτεραιότητας των αρκεύθων, **vi)** Ο διαφορετικός βαθμός επιτυχίας κάποιων πρακτικών διαχείρισης όπως οι ξύλινοι διάδρομοι και οι σημάτσες, **vii)** Η έλλειψη βασικής ενημέρωσης για το νησί στους ημερήσιους επισκέπτες.

Σύμφωνα με τη μελέτη «...προτείνεται το σχέδιο διαχείρισης, το οποίο περιλαμβάνει μέτρα που δεν πρέπει να τροποποιηθούν (καθορισμός και έλεγχος περιοχής απόλυτης προστασίας, αναίρεση των αιτιών βασικών προβλημάτων, συμπεριφορά επισκεπτών, κλπ) και καθορίζει τα πλαίσια αντοχής του οικοσυστήματος και τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων αναπτυξιακού χαρακτήρα, δραστηριότητες για οποίες θα πρέπει να υπάρχει σύμφωνη γνώμη και συναίνεση αρμόδιων και ενδιαφερόμενων φορέων».

Μέρος της εν λόγω μελέτης θεσμοθετείται με το Σχέδιο Δράσης για τη νήσο Χρυσή του ΦΕΚ 617/Δ/2021, κυρίως ως προς τη «ζώνωση» του νησιού αλλά και ως προς τις διαχειριστικές προτάσεις και μέτρα.

iv. Μελέτη «**Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 2250* «Θίνες των παραλιών με *Juniperus spp.***», που εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο Πατρών και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Έργου LIFE-IP 4 NATURA «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα – Integrated actions for conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece» (Κωδ. LIFE16 IPE/GR/000002).

Η εν λόγω μελέτη θεσμοθετήθηκε με την αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68092/2152/16-7-2021 (ΦΕΚ 3723/Β'/12-08-2021) απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «**Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας 2250 *Θίνες των παραλιών με *Juniperus spp.***», σκοπός του οποίου είναι η βελτίωση της σημερινής κατάστασης διατήρησης (ΚΔ) του οικοτόπου 2250* και η εξασφάλιση και διατήρηση της κατάστασης αυτής σε βαθμό ικανοποιητικό καθώς και η αποκατάσταση της δομής και των λειτουργιών του οικοτόπου στην Ελλάδα.

Η νήσος Χρυσή αποτέλεσε πεδίο έρευνας της εν λόγω μελέτης (Παράρτημα I ΦΕΚ3723Β/2021). Στο Παράρτημα IV, αναπτύσσει αναλυτικά τα μέτρα και τις δράσεις προστασίας και διαχείρισης για τον τύπο οικοτόπου 2250* (ΦΕΚ 3723/2021, σελ.50737-50756). Στο εν θέματι Παράρτημα καταδεικνύονται δεκαεπτά (17) τύποι σχετιζόμενων πιέσεων/απειλών για τη νήσο Χρυσή (GR4320003) (A01, A09, A10, B01, B05, E01, F01, F05, F07, F09, F26, H06, J05, J04, L02, M09 και N).

Επιπρόσθετα, στο Παράρτημα V αυτής, και στο πλαίσιο διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης του Τμήματος της μελέτης που αφορά στην Κρήτη και στην οποία συμμετείχαν 32 εκπρόσωποι υπηρεσιών και τοπικών φορέων, γίνεται αναφορά ως εξής: «...η άσκηση παράνομων δραστηριοτήτων, η αυξημένη επισκεψιμότητα τους καλοκαιρινούς μήνες και η υπερβόσκηση επιδρούν αρνητικά στον οικότοπο. Ειδικότερα, η υποβάθμιση του οικότοπου στη νήσο Χρυσή (εκτίμηση για νέκρωση των δέντρων σε ποσοστό άνω του 50% του δάσους, ενώ δεν έχουν τεκμηριωθεί ακόμα τα αίτια για τη ξήρανση των άρκευθων) εγείρει έντονο προβληματισμό και απαιτεί τη λήψη άμεσων μέτρων» (ΦΕΚ 3723B/21, σελ. 50783).

v. Ενδιάμεση Έκθεση 2019, «Ειδική έρευνα για τα αίτια υποβάθμισης και ανάκαμψης του χαρακτηριστικού είδους οικότοπου 2250* με προεξάρχον το δενδρώδες είδος *Juniperus oxycedrus macrocarpa* (Sm.) Neilr. ή *J.macrocarpa* Sm.», Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός-ΕΛΓΟ Δήμητρα, Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (ΙΜΔΟ).

Από το 2017 εκπονείται και βρίσκεται εν εξελίξει ειδική έρευνα από το Εργαστήριο Εντομολογίας του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (ΙΜΔΟ) του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού (ΕΛΓΟ)-Δήμητρα, η οποία έχει ανατεθεί, με την από 9-10-2017 προγραμματική σύμβαση, και χρηματοδοτείται από το Δήμο Ιεράπετρας, διάρκειας τριών ετών με παράταση έως 31-12-2022, με τίτλο: «Διατήρηση επί τόπου του κεδροδάσους της νήσου Χρυσή Ιεράπετρας».

vi. Έργο: «Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Σύνταξη Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις Περιοχές του Δικτύου Natura 2000». Μελέτη 9: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κρήτης»

Η Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης για τη νήσο Χρυσή υπέβαλλε το με αρ.πρωτ.οίκ. 67/14-12-2022 έγγραφο της με θέμα «Διαβίβαση σχολίων και προτάσεων της ΕΠΜ που αφορά στην προστατευόμενη περιοχή “Νήσος Χρυσή και Μικρονήσι” (GR4320003)», με το οποίο διαβιβάστηκε το από 9/2/2022 πρακτικό της πενταμελούς ομάδας επιστημόνων που συστάθηκε προκειμένου να εξετάσουν και να αξιολογήσουν το Τμήμα της ΕΠΜ για τις περιοχές Natura 2000 στην ανατολική Κρήτη που αφορά στη νήσο Χρυσή και να υποβάλλουν σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις στο πλαίσιο διενέργειας της δημόσιας διαβούλευσης.

III. Παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη (ν. 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, Άρθρο 3 & 5)

Α΄ παρέμβαση – 154976/28931/04.07.2017 Πόρισμα, με θέμα: «Διαχείριση και προστασία Νήσου Χρυσής Ιεράπετρας Κρήτης»

Ο Συνήγορος του Πολίτη, μετά από τη με αρ.πρωτ. 154976/25099/13.07.2012 αναφορά που κατατέθηκε στην Ανεξάρτητη Αρχή, κλήθηκε να διαμεσολαβήσει για την πλημμελή προστασία και τις ανθρωπογενείς επεμβάσεις που προξενούν διαρκή υποβάθμιση της προστατευόμενης Νήσου Χρυσή Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης.

Με την εν θέματι αναφορά καταγγέλλονταν παράνομες κατασκευές (προβλήτα, πυροφυλακείου κλπ.), μη σύννομη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, δραστηριότητες που δεν επιτρέπονται από τις θεσμοθετημένες χρήσεις γης. Οι κυριότερες επεμβάσεις που είχαν πραγματοποιηθεί αφορούσαν αυθαίρετες ενέργειες ιδιωτών, υπαίθριο εμπόριο, κατάληψη δημόσιας περιουσίας, χρήση αιγιαλού, παραλίας και θάλασσας, διάνοιξη οδών, επίχωση όχθης υγροτόπου, πλημμελή διαχείριση απορριμμάτων, βόσκηση ζώων, παρουσία αδέσποτων ζώων συντροφιάς, εισαγωγή ξενικών ειδών χλωρίδας και εκτροφή άγριας ορνιθοπανίδας. Επιπροσθέτως, είχαν τεθεί θέματα δημιουργίας και επέκτασης προβλήτα χωρίς Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και μη ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων για την προστασία της Νήσου Χρυσής.

Συμπεράσματα Πορίσματος

- i) Αναποτελεσματική εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου
- ii) Αδυναμία επίσπευσης των διοικητικών διαδικασιών
- iii) Εμπλοκή πλήθους υπηρεσιών
- iv) Επιμέρους οικονομικά συμφέροντα που δυσχεραίνουν την εξεύρεση κοινά αποδεκτής και υλοποιήσιμης λύσης
- v) Τα υπέρογκα έσοδα από τους επισκέπτες του νησιού δεν είναι ανταποδοτικά, ως όφειλαν να είναι.

Β' παρέμβαση – το με αρ.πρωτ. 154976/20359/10.05.2018 έγγραφο του ΣτΠ

Τα κυριότερα σημεία που αναδεικνύονται είναι: **α)** η υπέρμετρη επισκεψιμότητα στο νησί, **β)** το γεγονός ότι έχουν αυξηθεί σε αριθμό τα καράβια και μεταφέρουν ανεξέλεγκτο αριθμό επιβατών ενώ προσδένουν σε παράνομο προβλήτα, **γ)** η αυθαίρετη απόθεση των απορριμμάτων, **δ)** η συνέχιση των παράνομων δραστηριοτήτων (εμπορικών, οικοδομικών κλπ.), **ε)** η αναγκαιότητα ισχυρής και αποτελεσματικής φύλαξης, **στ)** οι παράνομες χωρίς αδειοδότηση υδροληψίες, **ζ)** το σύνθετο ιδιοκτησιακό καθεστώς, **η)** η ενδυνάμωση των υπηρεσιών με προσωπικό, **θ)** η επιβολή κυρώσεων και προστίμων για παραβατικές συμπεριφορές και δραστηριότητες.

Τέλος, με την αρ.πρωτ. 154976/20359/3.8.2018 επιστολή της η Ανεξάρτητη Αρχή, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της και σε συνέχεια του πορίσματος, επεσήμανε σε όλους τους συναρμόδιους φορείς ότι:

1. *«... Η ανταπόκριση στη διερεύνηση της υπόθεσης δεν είναι η αναμενόμενη και δεν παρέχονται εγγυήσεις ότι η καταστροφή της πολλαπλά προστατευόμενης περιοχής της Νήσου Χρυσή και των φυσικών της πόρων που χρήζουν προστασίας (δάσος, αναδασωτέα περιοχή, αρχαιολογικός χώρος, αιγιαλός, παραλίες και τοπία με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος κ.λ.π.) δεν συνεχίζεται ή επιβαρύνεται παραπάνω» (σελ. 1).*
2. *Ορισμένες εκ των συναρμόδιων Υπηρεσιών «...δεν έχουν ανταποκριθεί ως όφειλαν, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται ο ατέρμων κύκλος της αυθαιρεσίας και της καταστροφής της Νήσου Χρυσής, με ολέθριες συνέπειες».*
3. *«Το σύνολο των Υπηρεσιών και κυρίως οι τοπικοί δημόσιοι φορείς οφείλουν να τηρήσουν αυστηρά το πλέγμα της ισχύουσας νομοθεσίας, στο πλήρες ανάπτυγμά του, και να συνεργαστούν μεταξύ τους, προκειμένου να διατηρηθεί αειφορικά ο πολλαπλώς προστατευτέος οικότοπος NATURA της νήσου Χρυσής, και να εξασφαλιστεί το δημόσιο συλλογικό συμφέρον».*

Γ'- Σύνοψη Διαμεσολάβησης «Διαχείριση και προστασία Νήσου Χρυσής Ιεράπετρας Κρήτης», Ιανουάριος 2020

IV. Ενέργειες Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ. για τη διερεύνηση των κύριων ζητημάτων που αφορούν στη νήσο Χρυσή

Με την αριθ. οικ.ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511 απόφαση υπουργών Οικονομικών –Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΦΕΚ 617/τΔ'/17.09.2021), θεσπίζονται μια σειρά μέτρων και δράσεων, καθορίζονται και εξειδικεύονται οι όροι και οι περιορισμοί για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και εγκρίνεται το σχετικό Σχέδιο Δράσης.

Η επισημοποίηση και δημοσίευση σε ΦΕΚ, ενός θεσμικού εργαλείου όπως το εν λόγω Σχέδιο Δράσης, επιβεβαιώνει την αγαστή συνύπαρξη και συνεργασία τοπικών φορέων και συναρμόδιων Υπουργείων, με στόχο την ευόδωση μιας προσπάθειας που μέσα από διοικητικά και διαχειριστικά μέτρα, προγραμματικές

συμβάσεις και μνημόνια συνεργασίας, θα διασφαλίζει την προστασία της ευαίσθητης περιβαλλοντικά αυτής περιοχής.

Σε εφαρμογή του Άρθρου 9 του εν θέματι ΦΕΚ συγκροτήθηκε στις 5/11/2021 η Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης νήσου Χρυσή (Ε.Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.) [ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡ1Θ-296]. η οποία συγκροτήθηκε σε σώμα στις 18-11-2021. Η Επιτροπή παρακολουθεί την υλοποίηση των προβλεπόμενων δράσεων και μέτρων διατήρησης, και διασφαλίζει τις επιχειρησιακές συνθήκες για την έγκαιρη υλοποίησή τους.

Η Επιτροπή Ε.Πα.Σ.Δ.Χ. προκειμένου να διερευνήσει τα κάτωθι:

- α.** την κατάσταση διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και των υφιστάμενων πιέσεων και απειλών,
- β.** την τήρηση και εφαρμογή της νομιμότητας πάνω στο νησί, μέσω της διαπίστωσης :
  - i)** της τήρησης της υποχρέωσης των φορέων ή ιδιωτών, πριν από κάθε ενέργεια, εξασφάλισης των απαιτούμενων, εκ του νόμου οριζόμενων, αδειών από τις αρμόδιες υπηρεσίες καθώς και
  - ii)** του μεγέθους της παραβατικότητας (παράνομη βόσκηση, υλοτομία, κατασκηνώσεις, υπέρβαση ανώτατου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών, ύπαρξη παράνομων πηγαδιών και παράνομες χωρίς αδειοδότηση υδροληψίες, τη παράνομη διάνοιξη οδών και την αποσάθρωση του εδάφους, κλπ.),
- γ.** την ύπαρξη ή μη ανεκτέλεστων αποφάσεων/πρωτοκόλλων κατεδάφισης,
- δ.** το ζήτημα των παράνομων προβλητών,
- ε.** το ζήτημα των απορριμμάτων και της καθαριότητας της νήσου γενικότερα,
- στ.** εάν το υφιστάμενο καθεστώς φύλαξης και εφαρμογής του νομικού πλαισίου προστασίας έχει αλλάξει ή βελτιωθεί ώστε να θεωρείται επαρκές και αποτελεσματικό,
- ζ.** το ιδιοκτησιακό καθεστώς,

προέβη:

- i.** στη διενέργεια **ειδικής συνεδρίασης** με τη συμμετοχή των εκπροσώπων--επικεφαλής των συναρμόδιων τοπικών αρχών όπου και έλαβε γνώση: **i)** για τις δράσεις των Υπηρεσιών για την προστασία της νήσου Χρυσή και την επιχειρησιακή τους επάρκεια, **ii)** για τη συνέχιση της διαπιστωμένης, κατά τα προηγούμενα χρόνια, παραβατικότητας και **iii)** για τις απόψεις-προτάσεις τους στα κρίσιμα ζητήματα της φύλαξης και της επισκεψιμότητας (σχετικό το Πρακτικό της 3^{ης} Συνεδρίασης) και,
- ii.** στη **συλλογή περαιτέρω στοιχείων τεκμηρίωσης**, των όσων διαμείφθηκαν στην ανωτέρω συνεδρίαση, με τις συναρμόδιες Υπηρεσίες,

και διαπίστωσε:

✓ Περιβάλλον και μέτρα προστασίας του:

- Το μοναδικό φυσικό περιβάλλον της νήσου και ο οικότοπος του "θαλάσσιου" κέδρου (άρκευθος) έχει πληγεί συστηματικά και αυξανόμενα τις τελευταίες δεκαετίες από την ένταση των δραστηριοτήτων της καλοκαιρινής περιόδου και, κινδυνεύει άμεσα με μη αντιστρεπτή υποβάθμιση εάν δεν ληφθούν δραστικά μέτρα αντιμετώπισης και αποκατάστασης του.
- Τα μέχρι τώρα μέτρα προστασίας του κρίνονται ανεπαρκή.

✓ Τήρηση νομιμότητας

- Κατά το έτος 2021, έγιναν οι, εκ του νόμου οριζόμενες, διαδικασίες νομιμοποίησης του πυροφυλακείου (με το νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων) ώστε να είναι νόμιμη οποιαδήποτε ενέργεια επισκευής και συντήρησης του εν λόγω κτίσματος και προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα διαμονής στους δασοφύλακες όταν επισκέπτονται το νησί.

- Η Επιτροπή έχει μέχρι στιγμής διαπιστώσει ότι συνεχίζονται να υφίστανται ελλείμματα και αμέλειες ως προς την τήρηση των εκ του νόμου προβλεπόμενων γνωμοδοτήσεων/αδειοδοτήσεων που απαιτούνται για την εκτέλεση ερευνητικών και λοιπών έργων στο νησί, τη διάνοιξη δρόμων σε αυτό κα. Σχετικά: i) το με αρ.πρωτ. 10173/13-01-2022 έγγραφο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου σε απάντηση του αρ. 1264/11-1-2022 εγγράφου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και το με αρ.πρωτ. 3215/7-9-2021 έγγραφο της Δ/νσης Περ. & Χωρικού Σχεδιασμού, ii) το με αρ.πρωτ. 2679/21-9-2021 έγγραφο της Δ/νσης Υδάτων της ΑΔΚ.
- Η παραβατικότητα εξακολουθεί να υφίσταται και να υποβαθμίζει καταστρεπτικά το περιβάλλον στο νησί. Σύμφωνα με δηλώσεις των επικεφαλής εκπροσώπων των συναρμόδιων υπηρεσιών, κυρίως αυτών με ανακριτικές αρμοδιότητες, μέχρι σήμερα εξακολουθούν να υποβάλλονται μηνύσεις για παράνομες δραστηριότητες όπως παράνομες δραστηριότητες υπαίθριου εμπορίου, κατασκηνώσεις, παράνομα εγκατεστημένα αντλητικά συγκροτήματα και επιφανειακοί αγωγοί για τη μεταφορά νερού από πηγάδια, παράνομες χωρίς αδειοδότηση υδροληψίες, παράνομες διανοίξεις πηγαδιών, αυθαίρετες κατασκευές/ παραπήγματα πλησίον της παραλίας και σε σκηνές στα ενδότερα της νήσου, κατάληψη στην ακτή όσον αφορά σε πάγκους, διάνοιξη χωματοδρόμων, παράνομη χρήση και κυκλοφορία τετράτροχων οχημάτων (γουρούνες), περιβαλλοντική ρύπανση κλπ.

✓ **Κατεδαφίσεις/καθαιρέσεις:**

Η Δ/ση Τεχνικού Ελέγχου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης είναι αρμόδια για την εκτέλεση πράξεων που έχουν εκδοθεί αρμοδίως και αφορούν κατεδαφίσεις στον αιγιαλό (πρωτόκολλα κατεδάφισης της Κτηματικής Υπηρεσίας), καθώς και αποφάσεων κατεδάφισης αρμόδιων Υπηρεσιών (πχ Δασική Υπηρεσία) σε περιοχές ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες ανταποκρίθηκαν στις συστάσεις του ΣτΠ και εκτελέστηκαν όλα τα πρωτόκολλα και τις αποφάσεις κατεδαφίσεων από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης εντός του έτους 2016 [σχετικό το υπ' αρ.πρωτ.οίκ. 53/20-01-2017 έγγραφο της Δ/νσης Τεχνικού Ελέγχου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης συνοδευόμενο από το σχετικό Πρακτικό επιτόπιου ελέγχου της 12^{ης} Απριλίου 2016] .

Ωστόσο αυτή τη στιγμή, είναι σε εκκρεμότητα και δεν έχουν εκτελεστεί είκοσι (20) πρωτόκολλα κατεδάφισης παράνομων πρόχειρων κατασκευών (παραπηγμάτων, σκηνών κλπ.) στο νησί. Το έργο της κατεδάφισης καθώς και μεταφοράς των αποβλήτων κατεδάφισης σε χώρο κατάλληλο όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία, έχει ανατεθεί σε εργολάβο από την αρμόδια Δ/ση Τεχνικών Έργων της ΑΔΚ αλλά δεν έχει καταστεί εφικτή μέχρι σήμερα η υλοποίηση της υποχρέωσης αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στο με αρ.πρωτ. 3469/2021/10-01-2022 έγγραφο της Δ/νσης Τεχνικού Ελέγχου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

✓ **Σχετικά με τους παράνομους προβλήτες στη νήσο Χρυσή:**

I. Προβλήτας στη Θέση «Βουγιού Μάτι», εμβαδού 99,80 τ.μ.

Ο Δήμος Ιεράπετρας κατασκεύασε τον προβλήτα το έτος 1996. Στο Δήμο Ιεράπετρας είχε παραχωρηθεί (με την αρ. 1344/22-11-1996 απόφαση του Περιφερειακού Δ/ντή της Δ/νσης Λασιθίου) η απλή χρήση αιγιαλού για τη κατασκευή ξύλινου προβλήτα 92m², η οποία ανακλήθηκε αυτοδίκαια εξαιτίας της μη τήρησης των όρων και υλικών κατασκευής και αλλοίωσης του χώρου του αιγιαλού. Επίσης με την αρ.οικ. 1149/28-3-2011 Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης, της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.) Τομέα Νοτίου Αιγαίου, βεβαιώθηκε η παράβαση για μη περιβαλλοντική αδειοδότηση για την επέκταση του προβλήτα σε δύο ιδιώτες.

Αποτέλεσμα των αυθαιρέτων κατασκευής είναι να προκληθεί αλλοίωση του χώρου του αιγιαλού. (Σχετική η από 21.06.2014 Έκθεση Ελέγχου Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης της Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου επί της οποίας συντάχθηκε το αρ. 13/08-08-2014 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης).

Τέλος, με την υπ' αριθ. 23/2016 απόφασή του το Διοικητικό Εφετείο Χανίων απέρριψε την από 05-09-2014 αίτηση ακυρώσεως του Δήμου Ιεράπετρας κατά του 13/2014 Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν έχουν γίνει οι προβλεπόμενες ενέργειες σχετικά με τον παράνομο προβλήτα στη θέση «Βιουγιού Μάτι» επί του θαλάσσιου χώρου, όπως αυτές υποδείχθηκαν από τον Συνηγόρου του Πολίτη με το αρ.154976/40917/2014 έγγραφό του (όπου επεσήμανε ότι: **α.** η κατασκευή του προβλήτα έχει γίνει άνευ αδειας από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και χωρίς καμία τεχνική μελέτη και θεωρείται ανεπαρκής και **β.** στη περίπτωση που δεν κατεδαφιστεί απαιτείται μηχανική αποκατάσταση της υφιστάμενης υποδομής, αισθητική της αναβάθμιση και νομιμοποίησή της).

II. Τρεις παράνομες προβλήτες στη θέση «Αυλάκι», συνολικής έκταση εμβαδού 257,73 τ.μ.

Στην παραλιακή ζώνη της περιοχής Αυλάκι έχουν κατασκευαστεί τρεις (3) προβλήτες εκ των οποίων οι δύο είναι κατασκευασμένες από πέτρες και τσιμέντο και η τρίτη μόνο από πέτρες.

Στην περιοχή δεν έχουν καθοριστεί διοικητικά οι οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας αλλά οι προβλήτες έχουν κατασκευαστεί εντός του θαλάσσιου χώρου. Η Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου εξέδωσε το αρ. 114/2018 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης των τριών προβλήτων, κρίνοντας ότι οι παραπάνω κατασκευές είναι παράνομες και αυθαίρετες γιατί έγιναν χωρίς την άδεια των αρμοδίων αρχών, κατά παράβαση του άρθρου 14 του ν.2971/2001. Αποτέλεσμα των αυθαιρέτων κατασκευών είναι να προκληθεί αλλοίωση του χώρου του αιγιαλού και να αναιρεθεί ο κοινόχρηστος χαρακτήρας του και ο χώρος να ιδιοποιηθεί από τον καθού το Πρωτόκολλο Κατεδάφισης με απώτερο σκοπό την απόκτηση δικαιωμάτων νομής και κατοχής σε κοινόχρηστο χώρο.

✓ Απορρίμματα – στερεά απόβλητα

Αρμόδιος φορέας για την διαχείριση των απορριμμάτων της νήσου είναι ο Δήμος Ιεράπετρας. Ωστόσο αρμοδιότητα έχει μόνο για τη συλλογή και απομάκρυνση των αστικών απορριμμάτων των επισκεπτών στο νησί κατά την τουριστική περίοδο. Η απομάκρυνση ογκωδών αντικειμένων και προϊόντων κατεδάφισης (όπως κατασκευές παραπηγμάτων, σκηνές, μεταλλικά αντικείμενα, σκελετοί από ομπρέλες, ξυλεία, ηλεκτρονικός εξοπλισμός κλπ.) δεν έγκειται στις αρμοδιότητες του Δήμου. Για τη διαχείριση των λυμάτων στο νησί ο Δήμος Ιεράπετρας έχει απευθυνθεί στο εργαστήριο Σχεδιασμού Περιβαλλοντικών Διεργασιών-Σχολή Μηχανικών Περιβάλλοντος-Πολυτεχνείου Κρήτης προκειμένου να μελετήσει το κρίσιμο αυτό θέμα και να προτείνει λύσεις. (Σχετικό είναι το αρ. 1/18-01-2022 έγγραφο του Δήμου Ιεράπετρας).

Η καθαριότητα της νήσου κάθε χρόνο ανατίθεται σε εργολάβο μέσα από διαγωνιστική διαδικασία, όσο αφορά τα αστικά απορρίμματα που δημιουργούν οι επισκέπτες κατά τη τουριστική περίοδο.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και όσα έχουν συζητηθεί στις συνεδριάσεις που έχουν διεξαχθεί, διαπίστωσε ότι μέχρι σήμερα **δεν έχουν βρεθεί αποτελεσματικές λύσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες στο κρίσιμο ζήτημα των απορριμμάτων και στη σοβαρή επίπτωση που έχουν οι πλημμύριες αυτές στο περιβάλλον.**

✓ Σχετικά με τη φύλαξη και επισκεψιμότητα στη νήσο Χρυσή

- Η διαχείριση της περιοχής έχει ανατεθεί στη Δ/νση Δασών Λασιθίου και στον Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Κεντρικής και Ανατολικής Κρήτης.
- **Αρμόδιες υπηρεσίες για την τήρηση των διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας** της νήσου Χρυσή είναι: η Δασική Υπηρεσία (Δ/νση Δασών Λασιθίου), ο Κυνηγετικός Σύλλογος Ιεράπετρας, η

Α΄Κυνηγετική Ομοσπονδία Κρήτης και Δωδεκανήσου, η Αστυνομία, το Λιμεναρχείο, η Αρχαιολογική Υπηρεσία, η Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου, η ΠΕΧΩΣ ΑΔΚ, η Δ/νση Υδάτων και ο Δήμος Ιεράπετρας [Σχετικό το με αρ.3215/7-9-2021 έγγραφο της Δ/νσης Περ. & Χωρ.Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης –

Ειδικότερα, αρμόδιες Υπηρεσίες για την αστυνόμευση και φύλαξη της νήσου Χρυσή είναι η Δ/νση Δασών Λασιθίου, η Ελληνική Αστυνομία, η Δημοτική Αστυνομία και η Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου (σχετικό το αρ. 2131.1/86/04-02-2022 έγγραφο του Λιμεναρχείου Ιεράπετρας).

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι **στη παρούσα χρονική περίοδο δεν είναι εφικτό να εφαρμοστεί ένα ολοκληρωμένο και με συγκεκριμένες προδιαγραφές σχέδιο φύλαξης και εποπτείας για τη νήσο Χρυσή**, μέτρο που προβλέπεται στο Παράρτημα ΙΙΙ του ΦΕΚ 617/Δ/2021 [Σχέδιο Δράσης (ΣΔ) για τη νήσο Χρυσή] και το οποίο αποτελεί προαπαιτούμενο για την υλοποίηση άλλων μέτρων υψηλής προτεραιότητας του εν θέματι ΣΔ.

Το συμπέρασμα αυτό υπερθεματίζουν οι τοποθετήσεις-απόψεις των επικεφαλής των συναρμοδίων τοπικών αρχών με αρμοδιότητες στη νήσο Χρυσή, οι οποίες αναλυτικά αποτυπώνονται στο Α΄ μέρος του Παραρτήματος Ι του πρακτικού «Αποφάσεις-Συμπεράσματα της 3^{ης} Συνεδρίασης».

Οι επικεφαλής των υπηρεσιών που συμμετείχαν στην εν λόγω συνεδρίαση **διατύπωσαν την κοινή άποψη ότι είναι αδύνατο, χωρίς ισχυρή φύλαξη και εποπτεία πάνω στη νήσο Χρυσή, ακόμα και στη περίπτωση που καθοριστεί ένας συγκεκριμένος μέγιστος ημερήσιος αριθμός επισκεπτών, να ελέγχεται αυτός ανά πάσα στιγμή της ημέρας, αναδεικνύοντας ως σημαντικότερα προβλήματα την μη ύπαρξη πλωτών μέσων αλλά και υποδομών που θα καλύπτουν τις ανάγκες στοιχειώδους υγιεινής και διαμονής των φυλάκων.**

Αξίζει να αναφερθούν και τα όσα εγγράφως επεσήμανε στην Επιτροπή το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας:

i) Η μετακίνηση των περιηγητών (μέσω των επιβατηγών τουριστικών ημερόπλοιων (Ε/Γ-Τ/Ρ)/επιβατηγών τουριστικών ολικής ναύλωσης/ιδιωτικών σκαφών αναψυχής για λήψη θαλάσσιου λουτρού) **δεν** πραγματοποιείται μόνο από τις λιμενικές εγκαταστάσεις Ιεράπετρας και από συγκεκριμένα σημεία διέλευσης ώστε να είναι εφικτό να πραγματοποιείται απαγόρευση διέλευσης των περιηγητών όταν συμπληρωθεί ο ανώτατος μεταφερόμενος αριθμός, ο οποίος δεν έχει ρητά οριστεί με Νομοθετική ρύθμιση για τα Ε/Γ-Τ/Ρ πλοία.

ii) **Δεν** έχει οριστεί ρητά, με νομοθετική ρύθμιση, το καθεστώς όσον αφορά τους επισκέπτες των ιδιωτικών σκαφών αναψυχής που θέλουν να επισκεφθούν τη νήσο Χρυσή για λόγους αναψυχής-λήψη θαλάσσιου λουτρού.

iii) **Δεν** έχει οριστεί ρητά ένα σημείο προσέγγισης των Ε/Γ-Τ/Ρ σκαφών και των ιδιωτικών σκαφών αναψυχής στη νήσο Χρυσή, στο οποίο να υπάρχει σημείο ελέγχου από τα αρμόδια αστυνομικά όργανα επί της νήσου προκειμένου να διασφαλισθεί η τήρηση της σχετικής νομοθεσίας.

[Σχετικό είναι το αρ.2131.1/1408/13-12-2021 έγγραφο του Λιμεναρχείου Ιεράπετρας]

Συμπερασματικά, η υφιστάμενη ανεξέλεγκτη και ιδιαζόντως έντονη επισκεψιμότητα, σε χρόνο και αριθμό, απαιτεί επειγόντως τη συντονισμένη και αποτελεσματική αντίδραση από την πλευρά των κρατικών υπηρεσιών (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, Δασική Υπηρεσία, Αρχαιολογική Υπηρεσία, Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα) μέσω εντεινόμενων ελέγχων αλλά και επαναξιολόγηση της επισκεψιμότητας στη νήσο Χρυσή μέχρι την ανάκαμψη του οικοσυστήματος και της επίτευξης μόνιμης και αποτελεσματικής φύλαξης.

✓ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς νήσου Χρυσή**

Για τη διερεύνηση και αποσαφήνιση του πολύπλοκου και χρονίζοντος ζητήματος του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της νήσου Χρυσή η Επιτροπή Ε.Πα.Σ.Δ.Χ., μετά από σχετικές επαφές και συμφωνίες με τον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α., εξασφάλισε χρηματοδότηση προκειμένου η νομική έρευνα να ανατεθεί άμεσα σε εξειδικευμένο εξωτερικό συνεργάτη της Επιτροπής.

Γενικές διαπιστώσεις που έχουν αναδειχθεί από τις μέχρι τώρα πραγματοποιηθείσες συνεδριάσεις της Επιτροπής

- ✓ Υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται υπό υλοποίηση από τις αρμόδιες Κρατικές Υπηρεσίες οι προτάσεις των διαχρονικά εκπονημένων Μελετών για τη νήσο Χρυσή αλλά και οι συστάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη περί:
  - α)** δημιουργίας Φορέα Διαχείρισης της περιοχής με τη συμμετοχή τοπικών φορέων και αρχών (ν. 4519/2018, ΦΕΚ 25/Α/20-02-2018). Το έργο αυτής της Επιτροπής θα παραδοθεί στη συνέχεια στη Μονάδα Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης (Μονάδα του ΟΦΥΠΕΚΑ) η οποία θα αντικαταστήσει τον Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης,
  - β)** της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Δήμου Ιεράπετρας και του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, η οποία χρηματοδοτήθηκε από πόρους του Δήμου, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ 2015) η οποία και αποτέλεσε την τεκμηρίωση για την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης για την προστασία της νήσου Χρυσή και την έκδοση της ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511 ΚΥΑ με τίτλο «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσής και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (ΦΕΚ 617/Δ'/2021),
  - γ)** της έκδοσης του Προεδρικού Διατάγματος το οποίο προαπαιτείται για την οριοθέτηση και τον καθορισμό χρήσεων γης και δραστηριοτήτων στη νήσο Χρυσή,
- ✓ Αποδεδειγμένα και μετρήσιμα καθίσταται πλέον επιτακτική η ανάγκη λήψης μέτρων για την αποτελεσματική προστασία και τον έλεγχο των επεμβάσεων και δραστηριοτήτων που έχουν επιφέρει βλάβη στα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα του νησιού, καθώς βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία προστασίας βάσει των διατάξεων του άρθρου 6 ν.3937/2011 και του άρθρου 47 ν.4685/2020. Απώτερος στόχος καθίσταται η διατήρηση και διαχείριση των σπάνιων τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας, που βρίσκονται μέχρι σήμερα σε σταθερή κατάσταση υποβάθμισης, και η εγκαθίδρυση προϋποθέσεων και διαδικασιών για τη διασφάλιση της νομιμότητας και της βιώσιμης συνύπαρξης επισκέπτη και περιβάλλοντος.
- ✓ Δεν έχει μέχρι σήμερα εκπονηθεί η κρίσιμη Μελέτη Φέρουσας Ικανότητας Επισκεπτών, η οποία θα ορίζει και θα περιγράφει τεκμηριωμένα τα μεγέθη και τη λειτουργία της επισκεψιμότητας που συνάδει απόλυτα με τη διατήρηση και βελτίωση των μοναδικών στοιχείων του φυσικού οικοσυστήματος, χωρίς να απειλείται η ακεραιότητα και η σύσταση του. Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης, η Μελέτη Καθορισμού αριθμού, εποχής και ωρών ημερήσιας διαμονής επισκεπτών είναι δράση υψηλής προτεραιότητας και πρέπει να εκπονηθεί άμεσα και σε συσχέτιση με συστηματική παρακολούθηση βασικών οικολογικών παραμέτρων, που αφορούν σε οικότοπους και είδη προτεραιότητας.

Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των ως άνω διαπιστώσεων και συμπερασμάτων καθώς και τις παρακάτω κρίσιμες συνθήκες:

- Δεν έχει συμβεί καμία ευεργετική μεταβολή ή βελτίωση από την πολυετή εφαρμογή του υφιστάμενου καθεστώτος φύλαξης και εφαρμογής του νομικού πλαισίου προστασίας.
- Οι αρμόδιες υπηρεσίες, υπό τις ισχύουσες συνθήκες (δυσκολία πρόσβασης, έλλειψη υποδομών εποπτείας, έλλειψη προσωπικού), είναι αδύνατον να ασκήσουν αποτελεσματική φύλαξη και ικανό έλεγχο στον αριθμό των επισκεπτών που αποβιβάζονται από τα τουριστικά πλοία πάνω στους ήδη αυθαίρετους προβλήτες, για τους οποίους υπάρχουν εν ισχύ τελεσίδικα πρωτόκολλα κατεδάφισης.
- Δεν υπάρχει καμία επιτρεπόμενη υποδομή στοιχειώδους εξυπηρέτησης επισκεπτών και, δεν υπάρχει δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ανάγκης.

- Το μοναδικό φυσικό περιβάλλον της νήσου και ο οικοτόπος του "θαλάσσιου" κέδρου (άρκευθος) έχει πληγεί συστηματικά και αυξανόμενα από την ένταση των δραστηριοτήτων της καλοκαιρινής περιόδου και, κινδυνεύει άμεσα με μη αντιστρεπτή υποβάθμιση εάν δεν ληφθούν δραστικά μέτρα αποκατάστασης, προστασίας και διαχείρισής του.
- Τα σχετικά μέτρα του Σχεδίου Δράσης για τη σύνταξη και εφαρμογή σχεδίου φύλαξης και κανονισμού λειτουργίας για την προστατευόμενη περιοχή προβλέπεται να υλοποιηθούν εντός του 2022 έως και τις αρχές του 2023.
- Πρέπει να περιοριστεί, *τουλάχιστον για διάστημα ενός έτους*, το φαινόμενο της "μαζικής" και ανεξέλεγκτης αποβίβασης τεράστιου αριθμού επισκεπτών στο νησί, η οποία έχει αποδειχτεί ιδιαίτερα επισφαλής και επιζήμια διαχρονικά και, δεν συνάδει με τα χαρακτηριστικά και τις αξίες του προστατευόμενου τοπίου, ενώ αντίθετα έχει όλα τα χαρακτηριστικά της ληστρικής εκμετάλλευσης των μοναδικών και σε καμία περίπτωση ανεξάντλητων φυσικών πόρων.

και : i) σε εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 9 της αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 ΚΥΑ [ΦΕΚ 617/Δ'/17.09.2021], ii) σε συνέχεια των αποφάσεων της 4^{ης} Συνεδρίασης,

η Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή

ε ι σ η γ ε ί τ α ι κ α τ á π λ ε ι ο ψ η φ ί α

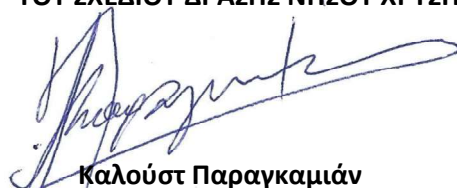
1. Να εκδοθεί η προβλεπόμενη με το άρθρο 9 παρ. 3 ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511 (ΦΕΚ 617/Δ/2021) απόφαση της Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, στην οποία θα ορίζονται ρητά τα παρακάτω:
  - Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους 2022 και συγκεκριμένα, από 1^η Μαΐου 2022 έως 31^η Οκτωβρίου 2022 και από την ανατολή έως τη δύση του ηλίου:
    - i. Απαγορεύεται η αποβίβαση επισκεπτών από επιβατηγά τουριστικά πλοία (ημερόπλοια), επιβατηγά τουριστικά ολικής ναύλωσης και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής δια των αυθαίρετων προβλητών που ευρίσκονται στη νήσο Χρυσή. Επιτρέπεται στα μέσα αυτά να κάνουν τον περίπλου του νησιού καθώς και στάσεις πλησίον των παραλιών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (ν. 4256/2014 «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'92/Α'/14.4.2014) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).
    - ii. Οι επισκέπτες, κατά τη λήψη θαλάσσιου λουτρού, μπορούν να κάνουν χρήση των παραλιών, χωρίς όμως να επιτρέπεται η πρόσβαση στην ενδοχώρα του νησιού, ούτε να κάνουν χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων εντός του επαπειλούμενου οικοτόπου, τηρώντας όλους τους όρους και περιορισμούς που ορίζει η ως άνω αναφερόμενη Κ.Υ.Α. για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, καθώς και της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής, και ο ισχύων Κανονισμός που διέπει το νησί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής.
    - iii. Εξαιρούνται των παραπάνω απαγορεύσεων το προσωπικό φύλαξης και εποπτείας, άτομα ή ομάδα ατόμων που πραγματοποιούν επιστημονική έρευνα, κατόπιν προβλεπόμενης αδειοδότησης καθώς και, φυσικά πρόσωπα που διατηρούν νομίμως εμπράγματο ή άλλο εγγραπτό δικαίωμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις νομοθετικές διατάξεις.
    - iv. Ο έλεγχος της τήρησης των ανωτέρω και η βεβαίωση τυχόν παραβάσεων για την επιβολή κυρώσεων να ασκούνται ρητά βάσει όσων ορίζονται στους όρους 41, 42 και 43 της αριθ. 2548

Π.Ε. (ΦΕΚ 1655/Β'/10-06-2016) Απόφασης Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας της νήσου «Χρυσής» Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης» σε συνδυασμό με το άρθρο 5 "Έλεγχος-Κυρώσεις" της αριθμ.οίκ.ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 (ΦΕΚ 617/Δ'/2021) ΚΥΑ «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης».

- v. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι όροι και οι περιορισμοί που αναφέρονται στον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της νήσου Χρυσή.
  - vi. Οι ως άνω περιορισμοί να επανεξεταστούν από την Επιτροπή, συνεκτιμώντας τα δεδομένα και την πρόοδο στα θέματα επάρκειας φύλαξης και ελέγχου επισκεψιμότητας, αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος του ενός έτους από τη λήψη της σχετικής απόφασης της Συντονίστριας.
2. Να επισπευστεί η διαδικασία τροποποίησης του υφιστάμενου Κανονισμού Λειτουργίας της νήσου Χρυσή και η εναρμόνισή του με το θεσμοθετημένο Σχέδιο Δράσης.

Με την αριθμ.68814/1025/2021
Απόφαση Συντονίστριας ΑΔΚ
Ο ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΝΗΣΟΥ ΧΡΥΣΗ

Καλούστ Παραγκαμιάν
Δ/ντής Ινστιτούτου Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας

Συνημμένα:

Παράρτημα: Κατάλογος των εγγράφων που αναφέρονται στην Εισήγηση της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.

Κοινοποίηση:

1. Όλα τα μέλη της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ. νήσου Χρυσή
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
3. Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

[αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αρ.πρωτ.οίκ. 83/1-3-2022 Εισήγησης της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.]

Κατάλογος των εγγράφων που αναφέρονται στην Εισήγηση, οργανωμένα και διαθέσιμα ψηφιακά στη γραμματεία της Επιτροπής

1. Ηλεκτρονικός Φάκελος «Ι. Θεσμικό πλαίσιο»

A/A Συνημ/νου	Περιγραφή
1	Η Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α/Φ31/24456/1834π.ε./5.5.1976 (ΦΕΚ699/Β/26.5.1976) «Περί χαρακτηρισμού περιοχών της Ανατολικής Κρήτης ως Αρχαιολογικών χώρων», όπως διορθώθηκε με την υπ' αρ. ΦΕΚ 112/Β' /10.02.1978 «Διόρθωση σφάλματος»
2	Η ΥΑ 9597/12.09.1970 (ΦΕΚ 666/Β/23.09.1970) «Περί χαρακτηρισμού τόπων ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» όπως συμπληρώθηκε με την Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/8607/2735/28.12.1981 «Κήρυξη Χρυσής Νήσου (Γαϊδουρονήσι) Ιεράπετρας ως τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους»
3	<ul style="list-style-type: none"> Υ.Α.166135/13.09.1983 (ΦΕΚ 562/Β/27.09.1983) «Ίδρυση μόνιμου καταφυγίου θηραμάτων στο νησί «Χρυσή» ή «Γαϊδουρονήσι» περιοχής Δήμου Ιεράπετρας» Ενότητα 4.3:Καταφύγια Άγριας Ζωής (Wildlife refuges) του άρθ. 5 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
4	<ul style="list-style-type: none"> ΚΥΑ 33318/3028/11-12-1998 (ΦΕΚ 1289/Β/28-12-98) – «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» ΚΥΑ Η.Π. 14849/853/Ε103/4-4-2008 (ΦΕΚ 645/Β/11-4-08) «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης» Η υπ' αριθμ. 507413 ΚΥΑ (ΦΕΚ 4432/Β' /15-12-2017) Δελτίο Δεδομένων europa:NISOS CHRYSI
5	<ul style="list-style-type: none"> Δασικός νόμος 998/1979 [ΦΕΚ 289/Α/29.12.1979] Το υπ' αρ. 902/07.04.2011 έγγραφο της Δ/νσης Δασών Ν. Λασιθίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης
6	<ul style="list-style-type: none"> Η αριθ. 2576/08.10.2001 Απόφαση Γ.Γ.Π.Κ. (ΦΕΚ 896/Δ' /22.10.2001) «Κήρυξη αναδασωτέας των Νήσων Χρυσής (Γαϊδουρονήσι) και Μικρονήσι, περιφέρειας Δήμου Ιεράπετρας, Νομού Λασιθίου» 292/2009 απόφαση του Δικαστηρίου ΣτΕ 2346/2009
7	<ul style="list-style-type: none"> Η αριθμ. 2727/ΔΑΔ 10/19.10.1983 Απαγορευτική Διάταξη Βοσκής της Δ/νσης Δασών Λασιθίου για τη Νήσο Χρυσή Η υπ' αρ. 3784/08-11-2016 [ΑΔΑ:6ΦΒΘΟΡ1Θ-Χ7Σ] Απόφαση Δ/νσης Δασών Λασιθίου περί απαγόρευσης της υλοτομίας στο Νομό Λασιθίου
8	Το Π.Δ. 229/2012 (ΦΕΚ ΑΑΠ 229/19.06.2012) «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν»
9	<ul style="list-style-type: none"> Η αριθ. 2548 Π.Ε. 10.3.2016 [ΦΕΚ 1655/Β' /10.06.2016] «Απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού λειτουργίας της νήσου Χρυσή» Απόφαση Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, με την οποία καταργείται η προηγούμενη σχετική απόφαση (ΦΕΚ 1678/Β' /2015) Η αριθμ. 2601/2019 Απόφαση ΣτΕ
10	Η αριθ.οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68092/2152/16-7-2021 (ΦΕΚ 3723/Β' /12-08-2021) απόφαση ΥΠΕΝ «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας 2250 *Θίνες των παραλίων με Juniperus spp.»

11	Η αριθ.οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 (ΦΕΚ 617/Δ'/17.09.2021) ΚΥΑ «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση του Σχεδίου Δράσης»
12	Η αρ.πρωτ. 68814/1025/5-11-2021 [ΑΔΑ:64ΡΧΟΡ1Θ-296] Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Συγκρότηση Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ.Ιεράπετρας Λασιθίου»
13	Το Ν.Δ. 86/1969 (ΦΕΚ Α'7), «Δασικός Κώδιξ», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
14	Το Π.Δ. 67/1981 (ΦΕΚ 23/Α'/1981), " Περὶ προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος, και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών", όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα
15	Το Π.Δ. 80/1990 (ΦΕΚ 40/Α'/1990), «Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας»
16	Το Π.Δ. 148/2009 (ΦΕΚ 190/Α'/29-09-2009), «Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21 ^{ης} Απριλίου 2004, όπως ισχύει», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
17	Ο ν. 5351/28-3-32 (ΦΕΚ-93 Α'), «Περὶ τροποποιήσεων και προσθηκών εις τον Νόμον ΒΧΜΣ' "περὶ αρχαιοτήτων"- Κωδικοποίηση Π.Δ. 9/24-8-32, (ΦΕΚ 275/Α'/1932) «Περὶ κωδικοποιήσεως των διατάξεων του Νόμ. 5351 ως και των εν ισχύι σχετικών διατάξεων των Νόμ. ΒΧΜΣΤ', 2447, 491, 4823 και του Ν.Δ. της 12/16 Ιουν. 1926 εις ἓν ενιαίον κείμενον Νόμου, φέρον τον αριθ. 5351 και τον τίτλον "περὶ αρχαιοτήτων"», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
18	Ο ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289/Α') «Περὶ προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
19	Ο ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α'/1986), «Για την προστασία του περιβάλλοντος», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
20	Ο ν. 2204/94 (ΦΕΚ 59 Α'/15-4-1994), «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (in situ/ex situ διατήρηση αυτοφυών)
21	Ο ν. 2664/3-12-98 (ΦΕΚ 275/Α'/1998), «Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
22	Ο ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» [ΦΕΚ 285/Α'/2001], όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, με πιο σημαντικά να αναφερθούν τα άρθρα 2, 4 και 5, 7 (παρ. 7), 13, 14 και 27 (παρ.2).
23	Ο ν. 3028/2002 (ΦΕΚ 153/Α'/2002), «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
24	Ο ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α'/31-3-2011, άρθρο 13 παρ. 3 & 4. «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει»
25	Ο ν. 4014/2011 (ΦΕΚ 209/Α'/21.09.11), «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και ειδικότερα το άρθρο 20 αυτού
26	Ο ν. 4042/2012 (ΦΕΚ 24/Α'/2012), «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος- Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
27	Ο ν. 4280/2014 (ΦΕΚ 159/Α'/08-08-2014), «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών - Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
28	<ul style="list-style-type: none"> Ο ν. 4256/2014 (ΦΕΚ 92/Α'/14.04.2014) «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και ειδικότερα όσα ορίζονται στο άρθρο 12 (παρ. 5) αυτού Η υπ' αριθμ. 3342.2.1/01/2014 [ΑΔΑ: ΒΙΟΒΟΠ-ΦΧΓ] Εγκύκλιος Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου
29	Ο ν. 4519/2018 (ΦΕΚ 25/Α'/20-02-2018), «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
30	Ο ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α'/7.5.2020), «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/6925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
31	<ul style="list-style-type: none"> Η αριθμ. ΥΠΕΝΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/21.02.2022 [ΦΕΚ 841/Β'/24-02-2022] «Τροποποίηση και

	<p>κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οίκ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης "Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012-Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 1 του ν.4014/21.9.2011 (Α'209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει"» (Β'2471)»</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Η αριθ. 1958/2012 (ΦΕΚ 21/Β'/2012) Απόφαση Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/2011 (Φ.Ε.Κ. Α'209/2011)», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
32	<p>Η 47458/ΕΞ2020/20 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1864/Β'/15.05.2020), «Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών»</p> <p>Ειδικότερα: άρθρο 9 αυτής και το Παράρτημα 1 στο οποίο ενσωματώνεται η ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/ 202547/138776/4298/2358/7-5-2020 «Καθορισμός αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων ανά την επικράτεια που εξαιρούνται της παραχώρησης της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού για την άσκηση δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους λουόμενους ή την αναψυχή του κοινού κατά τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2971/2001, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4607/2019 (ΦΕΚ 65/Α'/24-04-2019)»</p>
33	<p>Η υπ' αριθ. 176958/5671/27.7.1985 διαταγή του Υπ. Γεωργίας «Κανονισμοί λειτουργίας χώρων αναψυχής, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης»</p>
34	<p>Η υπ' αριθ. 66102/970/23.2.1995 (ΦΕΚ 170/Β'/1995) απόφαση Υπ. Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της χώρας», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει</p>
35	<p>Η οικ. 114218/97 (ΦΕΚ 1016/Β'/1997) ΚΥΑ «Κατάρτιση πλαισίου Προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει</p>
36	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η ΥΠ.ΕΜΠ.ΝΑΥΤ. 3131.1/07/97(ΦΕΚ 1136 Β) «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Λιμένος με αριθ. 17 "Για τις λεμβουχικές εργασίες"» ▪ Η αριθμ. 2133.1/76490/2018/18 (ΦΕΚ 4931 Β/05-11-2018-Διορθ.σφαλμ. Στο ΦΕΚ 5601 Β/13-12-18) «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες»», όπως ισχύει
37	<p>Η αριθ. 4852/30-09-2009 (ΦΕΚ 530/ΑΑΠ/19-10-2009) Απόφαση Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου – Γ.Π.Σ.(πρώην ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Ιεράπετρας Νομού Λασιθίου»</p>
38 ^α	<p>Η αριθ. 151344/165/18-01-2017 (ΦΕΚ 206/Β'/2017) «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών χάραξης, σήμανσης, διάνοξης και συντήρησης των ορειβατικών - πεζοπορικών μονοπατιών» Απόφαση Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας</p>
38 ^β	<p>Η αριθμ. Υ1γ/ΓΠ/οικ.47829/17 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2161 Β/23-6-2017) «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων / ποτών και άλλες διατάξεις» σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Α.Ν. 2520/1940 «Περί υγειονομικών διατάξεων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει</p>
39	<ul style="list-style-type: none"> • Η αριθ. οικ.146896/14 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2878 Β/27-10-2014-Διορθ.σφαλμ. Στο ΦΕΚ 3142 Β/21-11-14) «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ▪ Η αριθ. οικ. 140424/17 (ΦΕΚ 814 Β/14-3-2017) «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 146896/2014 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 2878 και Β' 3142 2014), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 101123/2015 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1435) και την υπ' αριθμ. οικ. 170766/2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 69) καθώς και της υπ' αριθμ. 145026/2014 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 31), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 145893/2014 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1212) ▪ Κυρώσεις: άρθρο 13
40	<p>Η αρ. Ε.Γ.: οικ. 896/21-12-2017 ΥΑ «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των</p>

	Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων», όπως ισχύει
--	---

2. Ηλεκτρονικός Φάκελος «II. Μελέτες»

A/A Συνημ/νου	Περιγραφή
41	Παραγκαμιάν Κ., Εργαστήριο Χερσαίας Οικολογίας, (1996), «Μελέτη για την οικολογική διαχείριση της νήσου Χρυσής (Γαϊδουρονήσι)», ΜΦΙΚ, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
42	Πρόγραμμα LIFE-JUNICOAST (Χανιά, 2010) με τίτλο «Δράσεις για την προστασία των παράκτιων αμμοθινών με είδη <i>Juniperus</i> στην Κρήτη και στο Νότιο Αιγαίο (Ελλάδα)»
43	«Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Νήσου Χρυσής», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, Μάρτιος 2015
44	Ενδιάμεση Έκθεση 2019, «Ειδική έρευνα για τα αίτια υποβάθμισης και ανάκαμψης του χαρακτηριστικού είδους οικοτόπου 2250* με προεξάρχον το δενδρώδες είδος <i>Juniperus oxycedrus macrocarpa</i> (Sm.) Neill. ή <i>J. macrocarpa</i> Sm.», Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός-ΕΛΓΟ Δήμητρα, Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (ΙΜΔΟ)
45	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το με αρ.πρωτ.οίκ. 67/14-12-2022 έγγραφο της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ.Χ. με θέμα «Διαβίβαση σχολίων και προτάσεων της ΕΠΜ που αφορά στην προστατευόμενη περιοχή “Νήσος Χρυσή και Μικρονήσι” (GR4320003)» ▪ Το από 9/2/2022 πρακτικό της πενταμελούς ομάδας επιστημόνων-Υποεπιτροπής

3. Ηλεκτρονικός Φάκελος «III. Παρεμβάσεις Συνηγόρου του Πολίτη»

A/A Συνημ/νου	Περιγραφή
46	Το υπ' αριθ. 154976/28931/04.07.2017 Πόρισμα, με θέμα: «Διαχείριση και προστασία Νήσου Χρυσής Ιεράπετρας Κρήτης»
47	Το με αρ.πρωτ. 154976/20359/10.05.2018 έγγραφο του ΣτΠ
48	Σύνοψη Διαμεσολάβησης «Διαχείριση και προστασία Νήσου Χρυσής Ιεράπετρας Κρήτης», Ιανουάριος 2020

4. Ηλεκτρονικός Φάκελος «IV. Ενέργειες Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.»

A/A Συνημ/νου	Περιγραφή
49	Πρακτικό «Αποφάσεις-Συμπεράσματα 3 ^{ης} Συνεδρίασης» της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ. για τη νήσο Χρυσή
50	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αριθ.10173/13-01-2022 έγγραφο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου με θέμα “Προγραμματισμός του ερευνητικού έργου «Διατήρηση επί τόπου του κεδροδάσους της Νήσου Χρυσή Ιεράπετρας Κρήτης»” ▪ Το αριθ.πρωτ. 2679/21-09-2021 έγγραφο της Δ/νσης Υδάτων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «Χρήση νερού από μη αδειοδοτημένα σημεία υδροληψίας στην Νήσο Χρυσή του Δήμου Ιεράπετρας»
51	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αριθ.πρωτ. 3908/17-09-2021 έγγραφο της Δ/νσης Δασών Λασιθίου με θέμα «Ζητούνται στοιχεία» προς την Εθνική Αρχή Διαφάνειας ▪ Το αριθ.πρωτ. 3021/8/21/133-α έγγραφο του Αστυνομικού Τμήματος Ιεράπετρας με θέμα «Ενέργειες για την προστασία της Νήσου Χρυσής-Παραγγελία Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λασιθίου στο πλαίσιο ποινικής Προκαταρκτικής Εξέτασης» ▪ Το Α.Π. 9782/13-01-2022 έγγραφο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου με θέμα «Νήσος

	<p><i>Χρυσή»</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αρ.πρωτ. 3512/2021/12-01-2022 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικού Ελέγχου με θέμα «<i>Ενέργειες για την προστασία της Νήσου Χρυσής</i>» ▪ Το αριθ.πρωτ. 2987/07-07-2021 έγγραφο της Δ/σης Δασών Λασιθίου με θέμα «<i>Υποβολή πρωτοκόλλου μήνυσης</i>» ▪ Το αριθμ.πρωτ. 1079/01-06-2020 έγγραφο της Δ/σης Υδάτων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «<i>Εξέταση καταγγελίας για τη νήσο Χρυσή</i>» ▪ Το από 01-03-2018 Υπόμνημα της Δ/σης Υδάτων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης προς το Συνήγορο του Πολίτη
52	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αριθμ.πρωτ. οίκ.53/20-01-2017 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικού Ελέγχου Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «<i>Αποστολή Πρακτικού επιτόπιου ελέγχου για τη διαπίστωση εκτέλεσης των αποφάσεων κατεδάφισης στη Νήσο Χρυσή</i>» ▪ Το από 12-04-2016 Πρακτικό επιτόπιου ελέγχου της Δ/σης Τεχνικού Ελέγχου Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης
53	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αρ.πρωτ. 3469/2021/10-01/2022 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικού Ελέγχου Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «<i>Ενημέρωση σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων κατεδάφισης της Δ/σης Δασών Λασιθίου στην αναδασωτέα ζώνη της Νήσου Χρυσή</i>» ▪ Συγκεντρωτική Κατάσταση 20 Αποφάσεων Κατεδάφισης Δ/σης Δασών Λασιθίου (Διαύγεια) ▪ 20 Αποφάσεις Δ/σης Δασών Λασιθίου περί «<i>Κατεδάφισης αυθαίρετων κατασκευών στη νήσο Χρυσή Δήμου Ιεράπετρας</i>»
54	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αρ.πρωτ. 3723 ΑΠΑ 28-01-2022 έγγραφο της Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου με θέμα «<i>Χορήγηση πρωτοκόλλων κατεδάφισης που αφορούν στη νήσο Χρυσή</i>» ▪ Το αρ. 13/08-08-2014 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης, άρσης και απομάκρυνσης κτισμάτων, κατασκευών και έργων, σε χώρους αιγιαλού-παραλίας-θάλασσας ▪ Η από 21-06-2024 Έκθεση Ελέγχου Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου ▪ Το αρ.πρωτ. 2592/01-06-2016 Διαβιβαστικό του Αυτοτελούς Γραφείου Λασιθίου της Περιφερειακής Δ/σης Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης με συνημμένη την αρ. 23/2016 Απόφαση Διοικητικού Εφετείου Χανίων
55	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αριθ.πρωτ. 4271/18-01-2019 διαβιβαστικό της Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου ▪ Το αρ.148/14-11-2018 Πρωτόκολλο Κατεδάφισης, άρσης και απομάκρυνσης κτισμάτων, κατασκευών και έργων, σε χώρους αιγιαλού-παραλίας-θάλασσας ▪ Η από 14-11-2018 Έκθεση Ελέγχου Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου
56	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το αρ.πρωτ. 1/18-01-2022 έγγραφο του Δήμου Ιεράπετρας με θέμα «<i>Ενέργειες Δήμου Ιεράπετρας σχετικά με την διαχείριση και προστασία της Νήσου Χρυσής-Σχέδιο Δράσης</i>» ▪ Το αρ.πρωτ. 15660/21/10-01-2022 έγγραφο του Τμήματος Καθαριότητας της Δ/σης Περιβάλλοντος και Καθαριότητας Δήμου Ιεράπετρας με θέμα «<i>Ενημέρωση για την ύπαρξη τυχόν στερεών αποβλήτων-απορριμμάτων ή λοιπών αδρανών υλικών στη νήσο Χρυσή</i>» μετά από το με αρ.πρωτ.οίκ.22/22-12-2021 έγγραφο της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.
57	<p>Το αρ.πρωτ. 3215/07-09-2021 έγγραφο του Τμήματος Περι/κού & Χωρικού Σχεδιασμού της Δ/σης Περι. & Χωρικού Σχεδιασμού Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «<i>Απάντηση στο με αρ.πρωτ. Φ.ΠΕ1/21/26002/10-8-2021 έγγραφο του Τομέα Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Επικοινωνιών της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, που αφορά στην αναζήτηση στοιχείων για τη Ν.Χρυσή</i>»</p>
58	<p>Το αρ.πρωτ. 2131.1/86/04-02-2022 έγγραφο του Λιμεναρχείου Ιεράπετρας με θέμα «<i>Υλοποίηση Μέτρου 4.1. Σχεδίου Δράσης</i>»</p>
59	<p>Το αρ.πρωτ. 2131.1/1408/13-12-2021 έγγραφο του Λιμεναρχείου Ιεράπετρας με θέμα «<i>Περιγραφή και υλοποίηση μέτρων του Σχεδίου Δράσης για τη Νήσο Χρυσή</i>»</p>
60	<p>Πρακτικό «<i>Αποφάσεις – Συμπεράσματα 4^{ης} έκτακτης Συνεδρίασης</i>» της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ. για τη νήσο Χρυσή</p>

